

Rättsenheten

Arbetsmarknadsdepartementet
Enheten för arbetsrätt och arbetsmiljö
103 33 STOCKHOLM

Remissvar för betänkandet Tid för utveckling (SOU 2018:24), A/2018/00776/ARM

Sammanfattning

Utredningen för ett hållbart arbetsliv över tid har lagt fram ett delbetänkande med bland annat förslag om ett arbetsmarknadspolitiskt program med utvecklingsledighet, för kompetenshöjning eller omställning. Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) ställer sig positiv till att myndigheten föreslås få ett tillsynsansvar över föreslagna myndigheters handläggning av ärenden som rör åtgärder inom utvecklingsledigheten.

Syftet med förslaget är att ge en arbetstagare möjlighet till utvecklingsledighet under tre – tolv sammanhängande månader för att höja sin kompetens eller ställa om. Denna möjlighet föreslås ske genom att en arbetstagare, om vissa förutsättningar är uppfyllda, kan anvisas till det arbetsmarknadspolitiska programmet Utvecklingsledighet. Syftet med arbetsmarknadspolitiska program får normalt anses vara att ge insatser till personer som har varit arbetslösa under lång tid för att de åter ska kunna knyta an till arbetsmarknaden. IAF anser att det i förslaget finns oklarheter när det gäller utvecklingsplanen, kraven på programdeltagaren och kontrollen inom programmet samt gränsen gentemot övriga möjligheter till kompetensutveckling.

12.7.3 Utvecklingsplan

Att eftersträva enkelhet i utvecklingsplanen är föredömligt men det kan ifrågasättas om det, med hänsyn till uppföljning och kontroll inom ett arbetsmarknadspolitiskt program, kan anses tillräckligt att i princip endast ange aktiviteter och syfte i planen. Av utredningen framgår att den utvecklingsledige ska kunna påföras åtgärder eller sanktioner, om han eller hon inte följer planen. En åtgärd eller sanktion är ett ingrepp i den enskildes sfär och bör därför, enligt IAF, mer specifikt kunna motiveras i vilket avseende den utvecklingsledige brustit i genomförandet av sin plan. Det bör därför i planen anges vilka krav som ställs på den utvecklingsledige för att genomföra planen. En sådan plan ger också ett bättre stöd för den utvecklingsledige att redovisa sina aktiviteter samt för beslutsmyndigheten att följa upp och kontrollera.

12.11 Kontroll och återkrav

Inom ett arbetsmarknadspolitiskt program bör det ställas krav på att deltagaren i programmet genomför de aktiviteter som är planerade och därigenom uppfyller syftet med deltagandet i programmet. Detta bör även gälla för deltagande i utvecklingsledighet. Enligt utredningen ska det inte ställas krav på att t.ex. studiepoäng ska klaras av. Däremot ska det ställas krav på deltagande i aktivitet. Deltagande är liksom utredningen anfört inte helt enkelt att definiera, och begreppet behöver därför i detta sammanhang konkretiseras och förtydligas.

Aktivitetsrapporterna måste enligt IAF kontrolleras noggrant och i likhet med andra arbetsmarknadspolitiska program bör anvisningen till programmet kunna återkallas, om förutsättningarna härför är förhanden.

Det bör i detta sammanhang även framhållas vikten av att beslutsmyndigheten kan säkerställa att de aktörer som tillhandahåller olika aktiviteter anmäler avvikelser som gäller den utvecklingsledige och dennes plan.

Övrigt

Som ovan anförts får syftet med arbetsmarknadspolitiska program anses vara att ge personer som varit arbetslösa under lång tid en möjlighet att knyta an till arbetsmarknaden igen. IAF ifrågasätter därför tillskapandet av ett arbetsmarknadspolitiskt program för personer som redan är etablerade på arbetsmarknaden. Visserligen är tanken, att den utvecklingsledige ska ersättas av en vikarie, som är arbetslös, men det krävs inte att den arbetslöse vikarien är långtidsarbetslös.

IAF uppfattar även att gränserna är oklara mellan utvecklingsledighet och arbetsgivarnas skyldighet att ge möjlighet till kompetensutveckling och en god arbetsmiljö respektive den enskildes eget ansvar för sin utveckling t.ex. genom att utnyttja rätten till tjänstledighet för studier. Det finns en risk för, enligt IAF, att utvecklingsledighet skulle kunna ses som ett alternativ för att kringgå det ansvar som åligger arbetsgivaren och den enskilde själv.

I detta ärende har generaldirektören Peter Ekborg beslutat. Ärendet har föredragits av verksjuristen Carina Karlsson. I den slutliga beredningen har även chefen för rättsenheten Lena Aronsson deltagit.

Peter Ekborg

Carina Karlsson